ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.9.2024 г.
COM(2024) 388 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

относно цялостното функциониране на официалния контрол, извършен в държавите членки (2022 г.) с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита

{SWD(2024) 208 final}

Съдържание

Общ преглед 4
Въведение 6

Част 1
Официален контрол, извършен от държавите от ЕС през 2022 г. 9

1.1
Общ преглед 10

1.2
Годишни доклади на държавите от ЕС 17

1.3
Организация и системи за извършване на официален контрол 18

1.4
Предприети мерки за гарантиране на ефективното функциониране на МНПК 20

1.4.1
Предприети действия за осигуряване на съответствие на предприятията 21

1.4.2
Действия на националните органи за осигуряване на изпълнението 22

1.4.3
Предприети действия за гарантиране на ефективното функциониране на системите за официален контрол 24

Част 2
Дейности на Комисията по контрол в държавите от ЕС, извършени през 2022 г. 26

2.1
Одит и контрол 27

2.2
Препоръки 30

2.3

Акценти от извършените от Комисията дейности по контрол през 2022 г. 31

2.4
Системни последващи действия по отношение на препоръките от одитите 35

2. 4.1
Общи последващи одити 36

2.4.2
Осигуряване на изпълнението 37
Заключения 38

Отказ от отговорност

Европейската комисия представя настоящия доклад в съответствие с член 114 от Регламент (ЕС) 2017/625 [1]. Настоящият доклад има за цел да се подобри публичният достъп до информацията за официалния контрол, осъществяван от държавите от ЕС, и контрола на Комисията върху тях в областта на безопасността на храните и фуражите, здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията, биологичното земеделие и схемите за качество на селскостопанските продукти и храни.

Единствено Съдът на Европейския съюз е компетентен да тълкува правото на Съюза.

Нашата цел е да поддържаме тази информация актуална и точна. Ако бъдем уведомени за грешки, ще се постараем да ги отстраним.

Материалите, използвани в настоящия доклад:

- информация от общ характер, която не се отнася до конкретните обстоятелства, свързани с дадено физическо или юридическо лице,
- не са непременно изчерпателни, пълни, точни или актуални, и
- се осигуряват отчасти от националните органи в държавите от ЕС, върху които Комисията няма контрол и за които тя не може да поеме отговорност.

Някои данни или информация в настоящия доклад може да са създадени или структурирани във файлове или формат, които не са без грешки.

[1] Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита.

Общ преглед

Настоящият доклад обхваща цялостното функциониране на официалния контрол в държавите от ЕС и дейностите по контрол на Комисията, извършени през 2022 г. Тези дейности по контрол имат за цел да се гарантира високо равнище на защита на здравето и доверие в хранителната верига — от фермата до трапезата. Те са важен метод, чрез който се проверява дали предприятията спазват законовите изисквания, за да могат европейските потребители да бъдат сигурни, че храните, които консумират, са безопасни. Те също така са от ключово значение за безпроблемната и безопасна търговия с храни, животни и растения както в рамките на ЕС, така и с държави извън ЕС.

Националните органи са отговорни за извършването на официален контрол. Ако предприятията по хранителната верига не спазват приложимото законодателство, органите са длъжни да осигурят изпълнението на изискванията и да гарантират, че предприятията спазват своите задължения.

За 2022 г. има 16,4 милиона предприятия, които попадат в обхвата на официалния контрол, като националните органи са осъществили около 5 милиона действия по официален контрол на тези предприятия. При действията по контрол бяха установени 1,2 милиона случая на проблеми с несъответствието, в резултат на които бяха наложени малко над 475 000 административни санкции и бяха предприети 12 000 съдебни действия.

Комисията проверява начина, по който държавите от ЕС извършват официалния контрол и дейностите по осигуряване на изпълнението.

Контролът на Комисията показва, че като цяло националните органи разполагат с необходимите системи за наблюдение и гарантиране на изпълнението на изискванията на ЕС от предприятията, както и за предприемане на действия в случай на проблеми с несъответствието. В някои държави от ЕС Комисията установи слабости в системите за официален контрол, което показва, че има какво да се подобри. В тези случаи Комисията издава препоръки към националните органи.

Комисията систематично следи за изпълнението на своите препоръки и при необходимост използва други инструменти за осигуряване на изпълнението. Освен това тя подкрепя държавите от ЕС, като предоставя техническа помощ и обучение чрез инициативата „По-добро обучение за по-безопасни храни“ и провежда технически срещи на експертни мрежи.

От 2020 г. националните органи докладват резултатите от действията си по контрол посредством хармонизиран електронен формат. Не всички държави от ЕС обаче бяха в състояние да предоставят всички данни в изисквания формат.

Въведение

ЕС има за цел да постигне високо равнище на защита на здравето и доверие по отношение на безопасността на храните и фуражите, здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията, биологичното земеделие и по отношение на схемите за географски произход (защитено наименование за произход (ЗНП), защитено географско указание (ЗГУ) и храни с традиционно специфичен характер (ХТСХ). Хората, живеещи в ЕС, с право очакват високи стандарти във всички тези области.

ЕС има комплексна правна уредба, която гарантира, че контролът е последователен по цялата верига за храни и фуражи — от фермата до трапезата, както и че е обхванат от подходящ мониторинг, като същевременно се гарантират ефективен единен пазар и търговия с държави извън ЕС. За целите на настоящия доклад позоваването на държавите от ЕС и статистическите данни включват Обединеното кралство по отношение на Северна Ирландия ([2]).

Един от стълбовете на интегрираната политика на ЕС за безопасност на храните от фермата до трапезата е, че всяка държава от ЕС трябва да разполага с ефективна система за официален контрол въз основа на Регламента относно официалния контрол ([3]). Целта е да се провери и при необходимост да се осигури изпълнението във връзка със спазването на стандартите на ЕС от страна на предприятията в цялата верига за храни и фуражи. Държавите от ЕС трябва да изготвят многогодишни национални планове за контрол (МНПК), които обхващат всички области, регулирани от законодателството на ЕС в областта на агрохранителната верига.

([2]) В съответствие със Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 5, параграф 4 от Рамката от Уиндзор (вж. Съвместна декларация № 1/2023 на Съюза и Обединеното кралство в Съвместния комитет, създаден със Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия от 24 март 2023 г., OB L 102, 17.4.2023 г., стр. 87) във връзка с приложение 2 към посочената рамка.

([3]) Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита.

Комисията играе важна роля в общата рамка за контрол на равнището на ЕС [4] и извършва контрол, включително одити, в държавите от ЕС, за да провери дали техните национални органи изпълняват задълженията си.

Държавите от ЕС трябва да представят на Комисията годишен доклад [5] относно изпълнението на официалния контрол в съответствие със своите МНПК.

От своя страна Комисията изготвя доклад [6] относно дейностите по официалния контрол в държавите от ЕС, като взема предвид:

- годишните доклади, представени от националните органи за извършените от тях контролни дейности; както и
- резултатите от извършения в държавите членки контрол от страна на Комисията.

Настоящият доклад обхваща 2022 г. Той се състои от преглед на:

- годишните доклади на държавите от ЕС за 2022 г.;
- извършения контрол от страна на Комисията в държавите от ЕС през 2022 г.; както и
- последващите действия, осигуряването на изпълнението и подкрепата, предоставена на националните органи от страна на Комисията.

В него е включен набор от данни, предоставени от националните органи за 2022 г. С течение на времето тези данни ще позволят да се идентифицират тенденции в контрола и проблеми с несъответствието.

Графиките, илюстриращи националния официален контрол, се основават на обобщените данни от държавите от ЕС за 2022 г.

Тъй като от 2020 г. изискванията за докладване се промениха, не всички държави от ЕС бяха в състояние да предоставят всички данни за 2022 г. с необходимите подробности. Това ограничава степента, до която графиките могат да бъдат сравнявани, тъй като някои държави от ЕС може да са предоставили комбинирани данни без разбивка в необходимите подкатегории.

([4]) Член 116 от Регламент (ЕС) 2017/625.

([5]) Член 113, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/625.

([6]) Член 114 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Докладът е придружен от работен документ на службите на Комисията ([7]), който съдържа повече подробности за контрола и одитите, извършвани от националните органи и от Комисията в секторите от хранителната верига, които попадат в обхвата на Регламента относно официалния контрол.

([7]) Работен документ на службите на Комисията (SWD(2024) 208 final), придружаващ доклада на Комисията относно цялостното функциониране на официалния контрол в държавите от ЕС (2022 г.), извършван с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита.

Част 1

Официален контрол, извършен от държавите от ЕС през 2022 г.

1.1
Общ преглед

Производството и разпространението на храни от фермата до трапезата ни се осъществяват посредством различни вериги, които обхващат широк набор от стопански сектори и дейности ([8]).

В таблица 1 е представен преглед на резултатите от официалния контрол, извършен в държавите от ЕС през 2022 г.

Таблица 1: Официален контрол за 2022 г. — стойности

Всички предприятия в хранителната верига	Извършени дейности по официален контрол	Установени проблеми с несъответствието	Наложени административни санкции	Предприети съдебни действия
16 414 273	**5 010 943**	**1 205 443**	**476 160**	**12 182**

([8]) Вж. Евростат — основни данни за европейската верига за доставки на храни — 2022 г. за избрани данни за секторите на селското стопанство и рибарството в ЕС и за по-широката верига от фермата до трапезата.

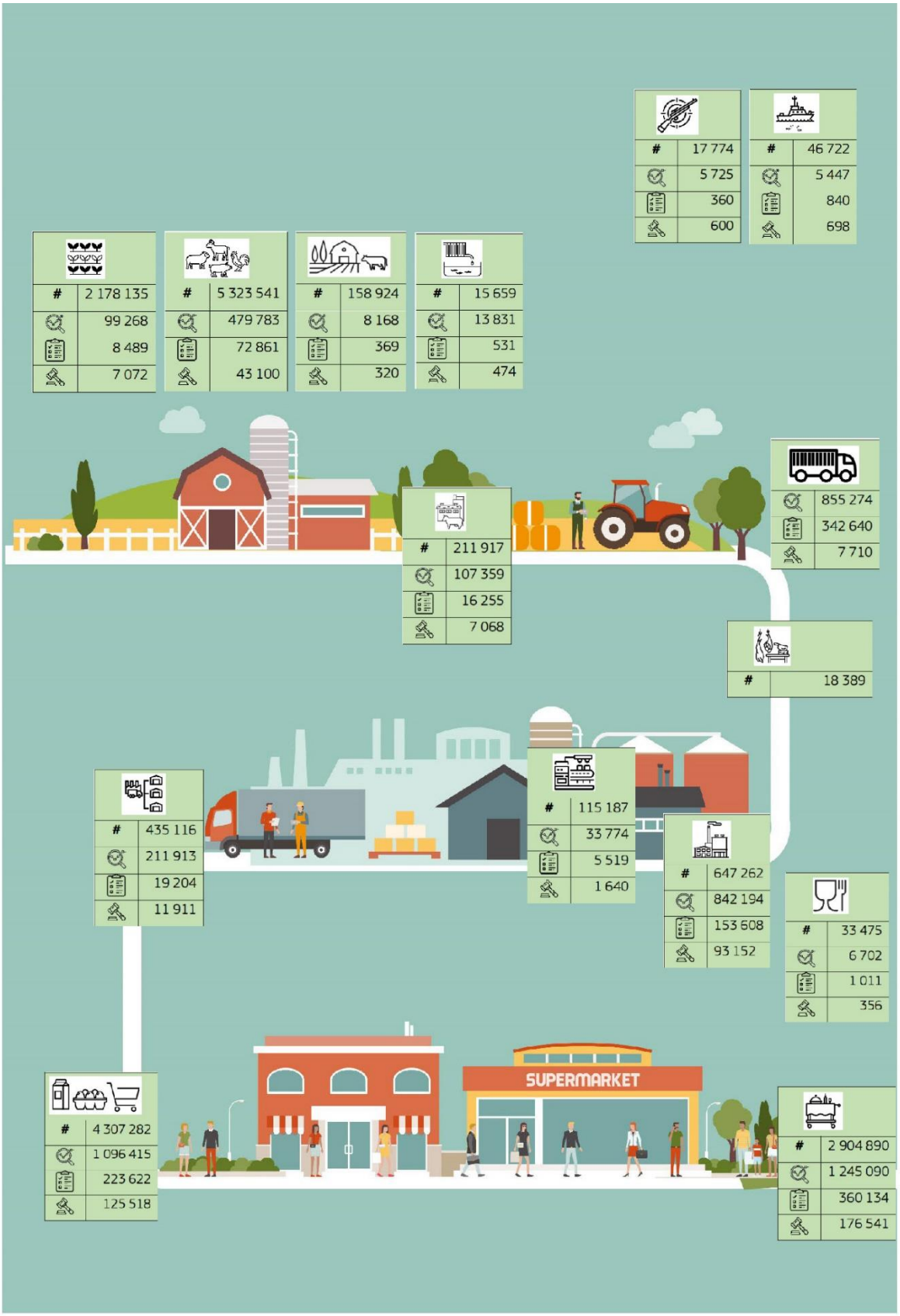
На фигура 1 е представена разбивка на тези дейности по официален контрол, извършени от държавите по хранителната верига, от фермата до трапезата ([9]). На нея са показани броят на стопанските субекти, извършените дейности по официален контрол, установените проблеми с несъответствието и наложените административни санкции, с разбивка по категории дейности в хранителната верига ([10]).

В таблица 2 са показани петте най-големи сектора на хранителната верига в абсолютни стойности по отношение на броя на субектите, извършените дейности по официален контрол, установените проблеми с несъответствието и наложените административни санкции. В работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящия доклад, е представена допълнителна разбивка на тези стойности във всички области на хранителната верига.

([9]) В тази фигура не е включен контролът, свързан със здравето на растенията (т.е. издаване на растителни паспорти и нанасяне на маркировка по МСФМ № 15 върху дървени опаковки, за да се покаже, че те са били третирани, за да се предотврати разпространението на насекоми, семена и гъбички), предлагането на пазара на продукти за растителна защита и устойчивата употреба на пестициди извън селското стопанство.

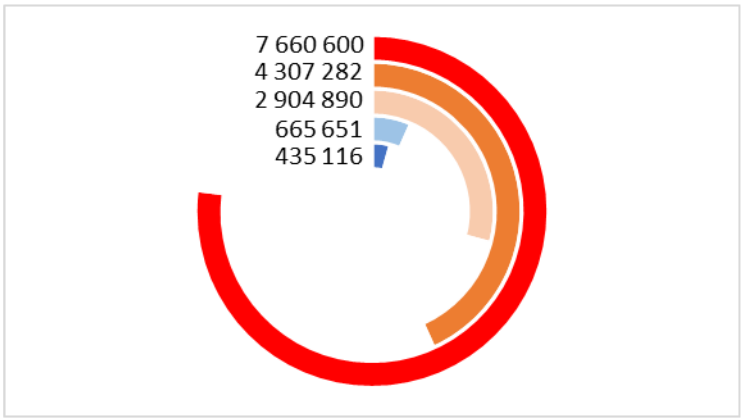
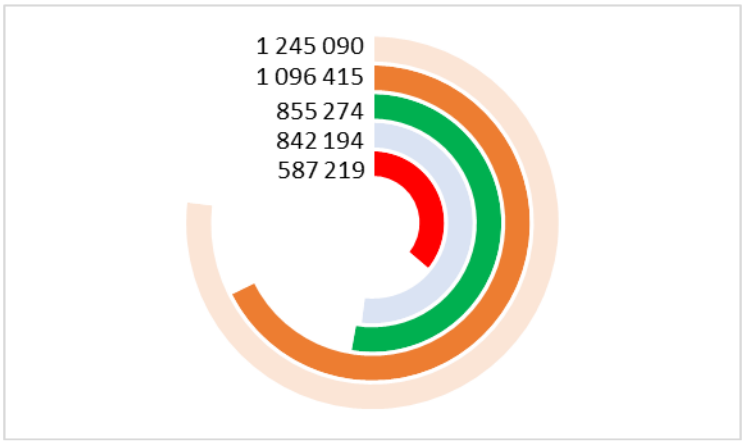
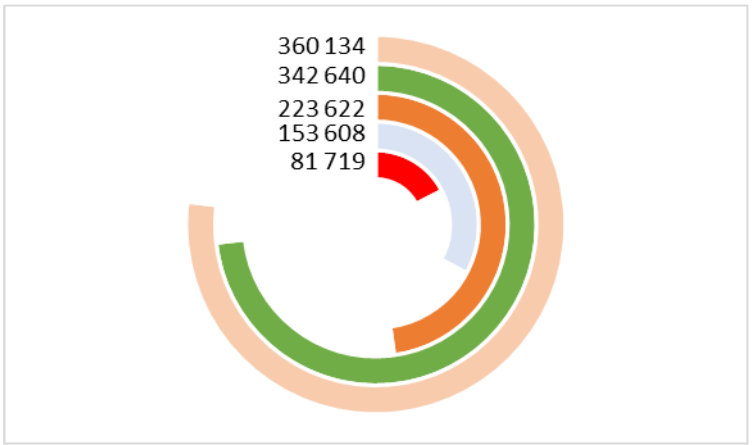
([10]) Националните органи не са длъжни да докладват за броя на субектите, които се занимават с транспортиране на животни. Данните, поискани за официалния контрол и проблемите с несъответствието за кланиците и предприятията за обработка на дивеч, могат да се отнасят до броя на кланичните трупове или до теглото, поради което не може да се използва обща стойност.

Фигура 1: Официален контрол, извършен от държавите от ЕС през 2022 г.

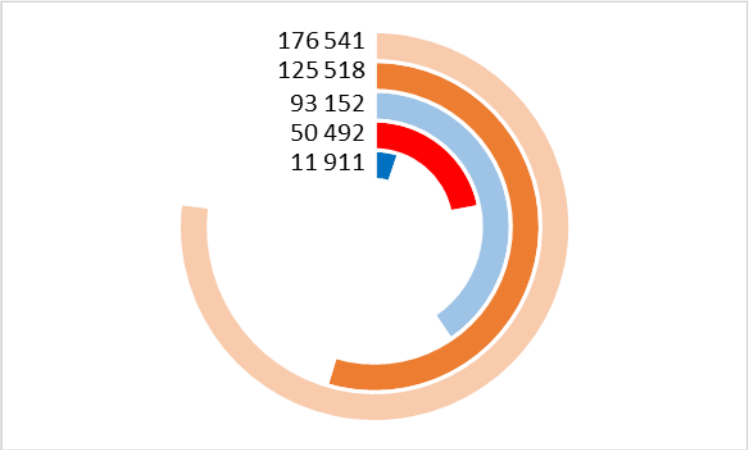

	Растениевъдно стопанство	#	Брой на стопанските субекти
	Животновъдно стопанство		Брой на дейностите по официален контрол
	Комбинирано растениевъдно-животновъдно стопанство		Брой на проблемите с несъответствието
	Аквакултури		Брой на административните санкции
	Риболов		
	Лов		
	Фуражи		
	Транспортиране на животни		
	Кланици и предприятия за обработка на дивеч		
	Производство на храни		
	Преработване на странични животински продукти		
	Разпространение на храни		
	Търговия на едро и дребно		
	Услуги в областта на храните		
	Производители на материали, предназначени за контакт с храни		

Таблица 2: Официален контрол за 2022 г. — петте най-големи сектора

Субекти		Селско стопанство	7 660 600
		Търговия на едро с храни	4 307 282
		Услуги в областта на храните	2 904 890
		Производство на храни	665 651
		Разпространение на храни	453 116
Официален контрол		Услуги в областта на храните	1 245 090
		Търговия на едро с храни	1 096 415
		Транспортиране на животни	855 274
		Производство на храни	842 194
		Селско стопанство	587 219
Проблеми с несъответствието		Услуги в областта на храните	360 134
		Транспортиране на животни	342 640
		Търговия на едро с храни	223 622
		Производство на храни	153 608
		Селско стопанство	81 719

Административни санкции

Услуги в областта на храните	176 541
Търговия на едро с храни	125 518
Производство на храни	93 152
Селско стопанство	50 492
Разпространение на храни	11 911

1.2 Годишни доклади на държавите от ЕС

Националните органи използваха новия формат за докладване едва за трети път. Някои от тях все още имаха затруднения при обобщаването на данните в необходимия формат. Това означава, че е възможно сравненията между данните, подадени за 2020, 2021 и 2022 г., да не са надеждни. Въвеждането на новия формат също така затруднява сравняването на данните, подадени преди 2020 г., с данните, подадени след 2020 г. Ето защо все още е твърде рано да се сравняват данни на равнището на ЕС на годишна база.

Държавите от ЕС се приканват да предоставят оценки на общото ниво на съответствие и ефективността на системата за контрол. Въпреки това националните органи предоставиха по-малко информация за 2022 г. от предвиденото в документа с насоки ([11]).

Що се отнася до хуманното отношение към животните в стопанствата и по време на транспортиране, в Регламента за официалния контрол се посочва, че годишните доклади трябва да включват анализ на най-сериозните случаи на несъответствие. Този анализ следва да послужи като основа за национален план за действие, за да се предотврати или намали възникването им през следващите години ([12]). Като цяло, както и в случая за 2020 и 2021 г., националните органи не предоставиха нито анализ, нито планове за действие. Поради това Комисията не може да представи необходимото обобщение по въпроса за хуманното отношение към животните.

Освен това националните органи предоставиха само много ограничена информация за контрола, насочен към измамни и подвеждащи практики.

([11]) Известие на Комисията относно документ с насоки за попълването на стандартния образец на формуляр.

([12]) Членове 151, 152, 154, 156, 157 и 158 от Регламент (ЕС) 2017/625.

1.3
Организация и системи за извършване на официален контрол

Държавите от ЕС са създали системи за официален контрол, за да проверяват дали всички предприятия по хранителната верига прилагат правната уредба.

В МНПК на националните органи е описана структурата на техните системи за контрол и са посочени техните стратегически цели.

В насоките на Комисията за попълване на годишните доклади националните органи се приканват:

- да опишат всяка промяна в организацията на системите за официален контрол;
- да включат таблица с резултатите от показателите за изпълнението, използвани за измерване на стратегическите цели; както и
- да включат становище за общото ниво на съответствие и ефективността на системите за официален контрол, въз основа на анализа и обобщението на резултатите от системите за контрол, техните цели и техните показатели за изпълнението.

Някои държави от ЕС дублират описанието на системите си за контрол в годишния доклад — информация, която вече е налична в техните МНПК.

Като цяло отчетите за общото ниво на съответствие и ефективността са изключително ограничени. Описанията варират от задоволителни до посочване на процента на предприятията, подлежащи на контрол, със (или без) случаи на несъответствие.

Десет държави от ЕС включиха информация относно целите и резултатите. Осем от тези държави предоставиха тази информация под формата на преглед на резултатите на техните показатели. Показателите понякога са ограничени до броя на дейностите по официален контрол и взетите проби.

В докладите на някои от държавите от ЕС не е включена информация от всички органи, които извършват официален контрол по хранителната верига.

Някои добри практики, които следва да се отбележат:

- латвийските органи включиха показател относно резултатите на длъжностните лица;
- белгийските органи определят барометри въз основа на резултатите, получени от официалния контрол;
- датските органи използват броя на случаите на хранителни заболявания, причинени от салмонела, и броя на иззетите стоки.

Няколко държави от ЕС посочиха, че броят на извършените дейности по официален контрол се е увеличил отново в сравнение с предходните години след постепенното вдигане на мерките за ограничаване на пандемията от COVID-19. Други продължават да съобщават, че способността им да извършат изцяло планираните дейности по контрол е повлияна неблагоприятно от мерките за ограничаване на пандемията.

Сред другите фактори с отрицателно въздействие върху програмите за инспекция, докладвани от националните органи, са липсата на достатъчно ресурси (персонал, финансови средства и оборудване), продължаващите проблеми със здравеопазването на животните (например африканската чума по свинете и инфлуенцата по птиците) и растенията, излизането на Обединеното кралство от ЕС и войната в Украйна.

1.4

Предприети мерки за гарантиране на ефективното функциониране на МНПК

Целта на МНПК е да гарантира, че официалният контрол се извършва по начин, който е основан на риска и е ефикасен по цялата агрохранителна верига, и е в съответствие с Регламента относно официалния контрол.

Когато при официалния контрол се установи случай на несъответствие в дадено предприятие, националните органи са задължени да предприемат действия, за да гарантират, че предприятието, което е допуснало несъответствие, ще коригира проблема и ще предотврати повторната му поява ([13]).

От националните органи се изисква също така да проверяват дали системата за официален контрол е ефективна и да предприемат необходимите действия за отстраняване на установените слабости ([14]).

([13]) Член 138 от Регламент (ЕС) 2017/625.

([14]) Член 12, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2017/625.

1.4.1
Предприети действия за осигуряване на съответствие на предприятията

Повечето държави от ЕС (18) съобщават за мерките, предприети за осигуряване на съответствие на предприятията. За шест от тези държави информацията е ограничена до конвенционалните варианти за осигуряване на изпълнението на правилата, като например предупреждения, санкции и съдебни действия.

Останалите доклади включват информация за мерки като кампании за информиране, насоки и обучение на предприятията, за да им се помогне да спазват правилата за безопасност на храните.

Някои добри примери:

- датските органи използват цифрови инструменти и решения, като например инструмент за управление на риска за предприятията за производство на храни и инструмент за проверка на правилната температура на съхранение;
- унгарските органи съобщават за първите положителни ефекти от предприетия по-консултативен подход в допълнение към дейностите за осигуряване на изпълнението;
- в Белгия предприятията, сертифицирани съгласно утвърдени национални насоки за самоконтрол, отговарят на условията за по-ниски такси и по-ниска честота на официалния контрол.

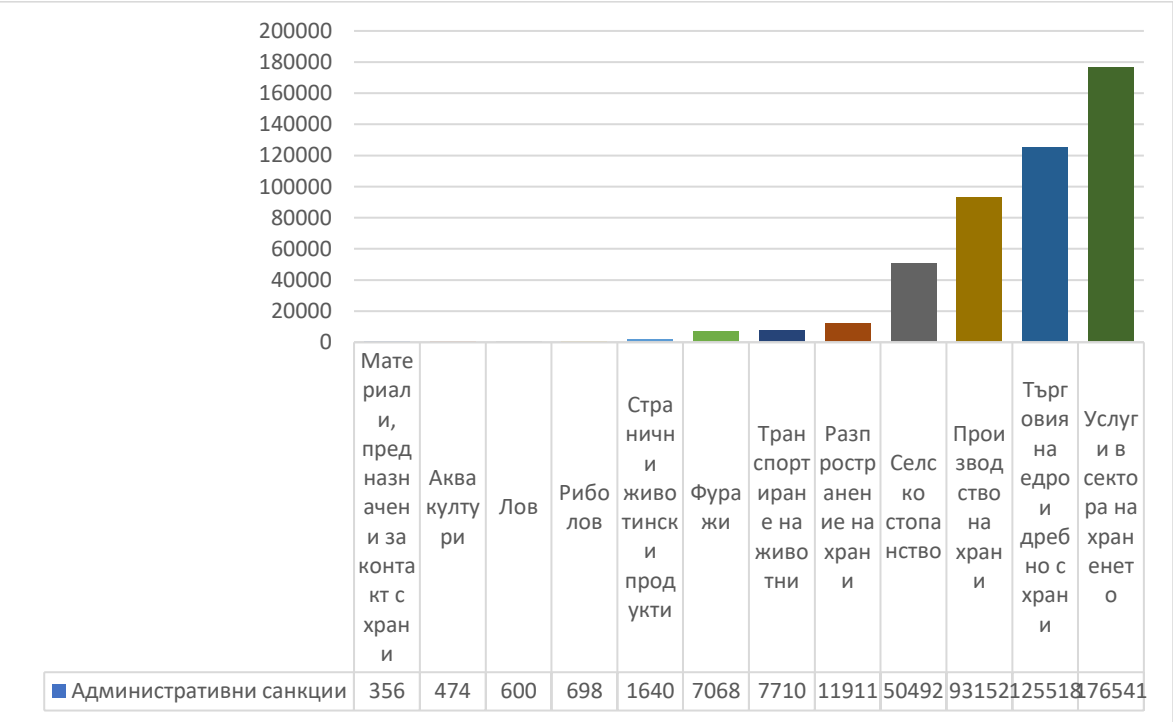
1.4.2
Действия на националните органи за осигуряване на изпълнението

Националните органи трябва да са въвели ефективни, пропорционални и възпиращи санкции ([15]).

Националните органи използват множество методи за осигуряване на изпълнението — от отправяне на устни и писмени предупреждения до изземване и унищожаване на стоки и (временно) отнемане или ограничаване на одобренията на предприятията. Административните глоби се използват като възпираща мярка. Официалните съдебни производства остават крайна мярка.

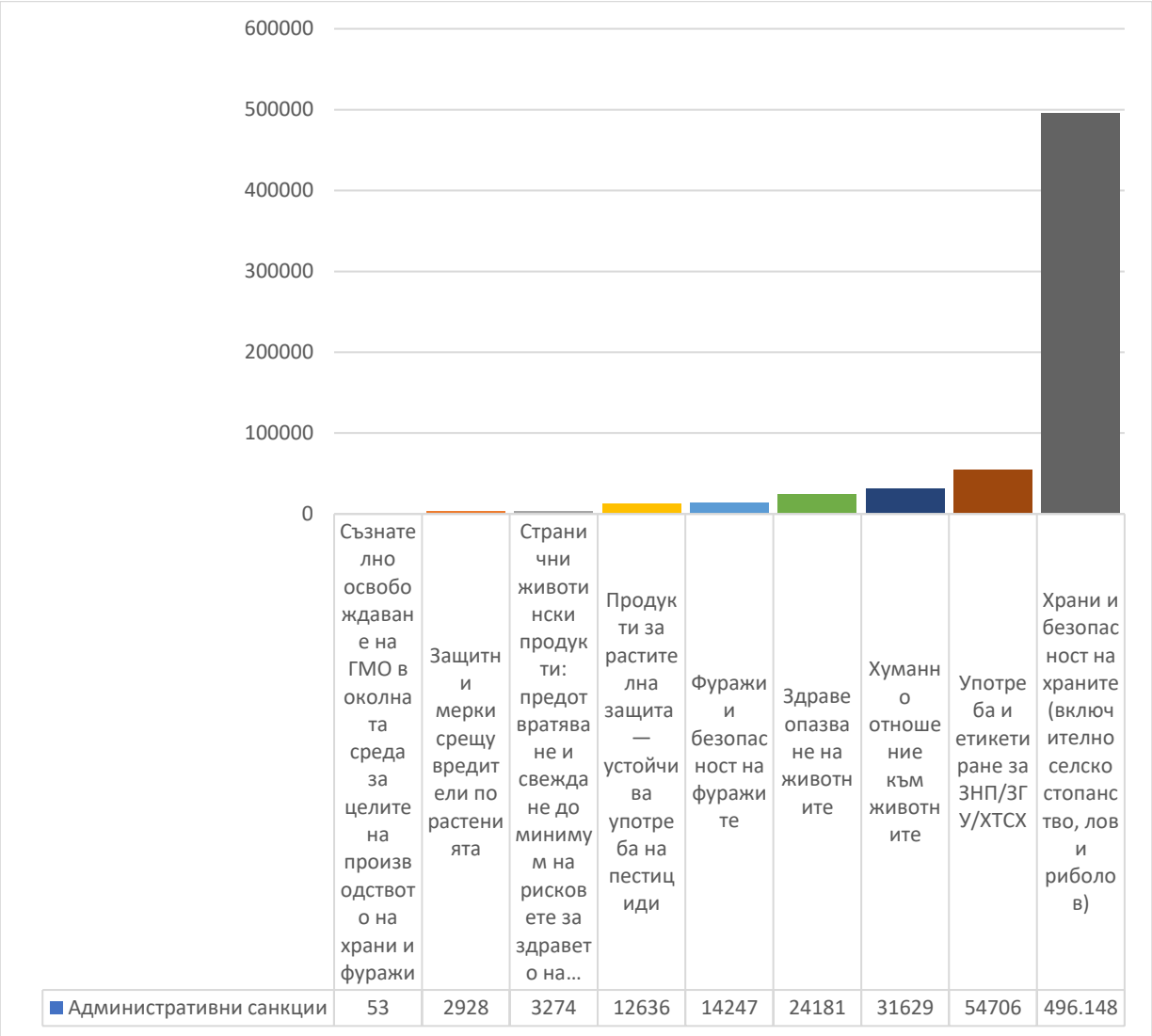
На диаграма 1 е показан броят на административните санкции, наложени в различните сектори на хранителната верига. На диаграма 2 е представена разбивка по категории, а на диаграма 3 е показан броят на предприетите съдебни действия във всяка категория.

Диаграма 1: Административни санкции през 2022 г. по стопански сектори

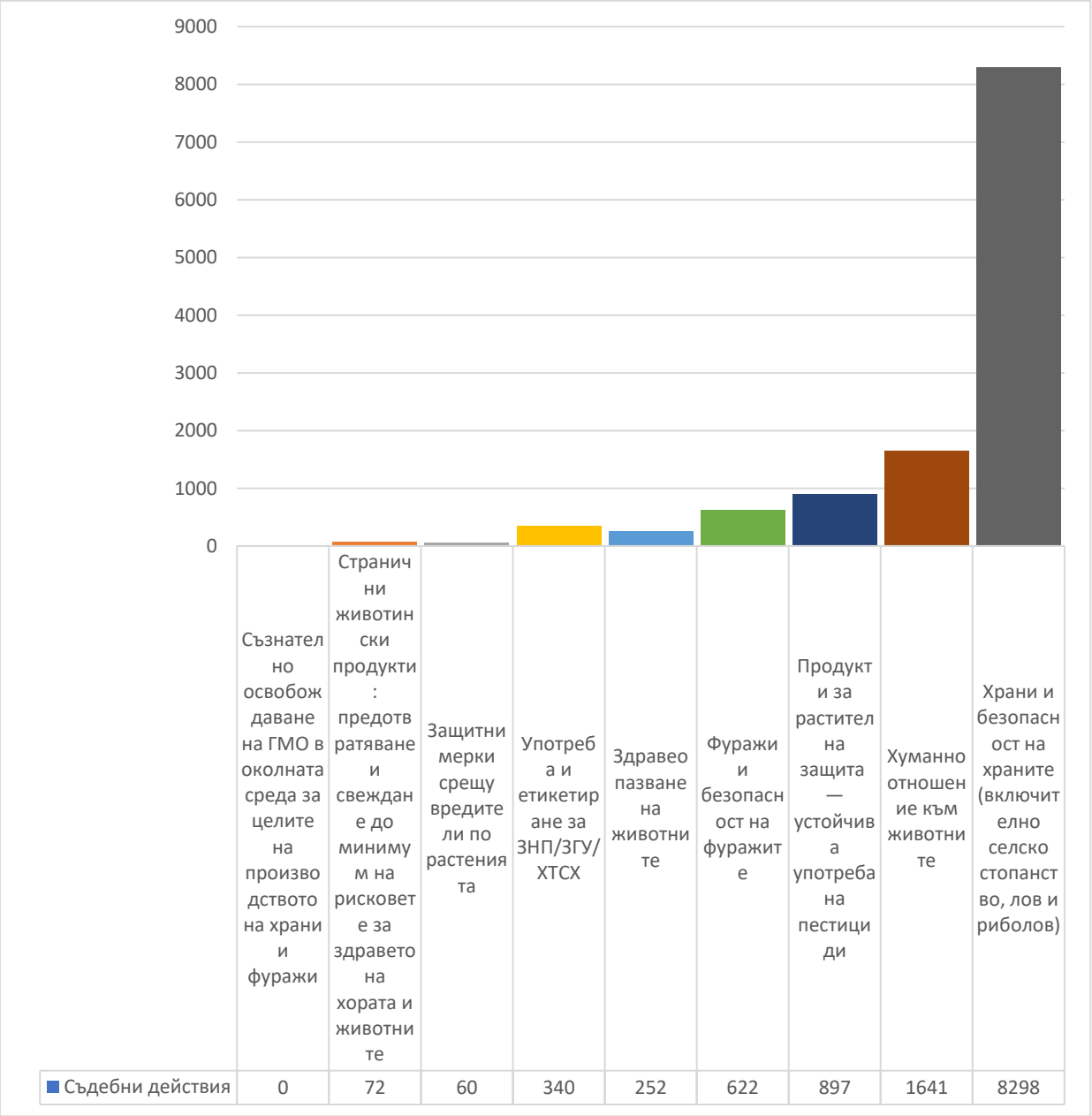
([15]) Членове 137, 138 и 139 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Диаграма 2: Административни санкции през 2022 г. по категории

	Съзнателно освобождаване на ГМО в околната среда за целите на производството на храни и фуражи	Защитни мерки срещу вредители по растенията	Странични животински продукти: предотвратяване и свеждане до минимум на рисковете за здравето на...	Продукти за растителна защита — устойчива употреба на пестициди	Фуражи и безопасност на фуражите	Здравеопазване на животните	Хуманно отношение към животните	Употреба и етикетиране за ЗНП/ЗГУ/ХТСХ	Храни и безопасност на храните (включително селско стопанство, лов и риболов)
Административни санкции	53	2928	3274	12636	14247	24181	31629	54706	496.148

Диаграма 3: Съдебни действия, предприети през 2022 г.

1.4.3
Предприети действия за гарантиране на ефективното функциониране на системите за официален контрол

Националните органи трябва да разполагат с процедури и/или мерки за гарантиране на ефективността и целесъобразността на официалния контрол. За да постигнат това, те трябва да разполагат със или да имат достъп до:

- достатъчен брой служители с подходяща квалификация и опит;
- подходящи и надлежно поддържани съоръжения и оборудване; както и
- достатъчен лабораторен капацитет за извършване на анализи, изследвания и диагностика.

Националните органи трябва да извършват одити на собствените си системи за контрол (или да възлагат извършването на одити на самите тях), както и да разполагат с процедури за проверка на контрола ([16]), за да гарантират съответствието и ефективността на системите за контрол. Това включва одити на всяко физическо или юридическо лице, на което националният орган може да е делегирал задачи.

Информация за един или повече от тези аспекти е включена в 22 годишни доклада.

Налице е доста ограничена информация по отношение на курсовете за обучение, предоставени на служителите или завършени от тях, и по отношение на одитите и други методи за проверка, с които се оценява ефективността на системите за официален контрол.

По отношение на ресурсите:

- Чехия съобщи за липса на финансиране за лабораторна диагностика към края на годината, което доведе до ограничено вземане на проби и изследване;
- България отчете низходяща тенденция в броя на длъжностните лица в съчетание с нарастване на броя на създадените предприятия;

([16]) Членове 6 и 12 от Регламент (ЕС) 2017/625.

- Естония посочи, че липсата на експерти, а оттам и продължителността на времето за оценка на активните вещества за растителна защита и на продуктите за растителна защита продължават да представляват предизвикателство.

Осем държави от ЕС докладваха за промени в техните действащи МНПК. Посочените причини за тези промени са:

- значителни промени в структурата, управлението или дейността на компетентните органи;
- ново законодателство;
- ежегодно актуализиране на целите.

Част 2

Дейности на Комисията по контрол в държавите от ЕС, извършени през 2022 г.

2.1
Одит и контрол

Програмата за одит и анализ за 2022 г. ([17]) беше втората програма по многогодишния план за периода 2021—2025 г. През 2022 г. започнахме да проследяваме няколко от приоритетите, посочени в многогодишния план. Те включват:

- хуманно отношение към телетата на контролните пунктове по време на транспортирането в рамките на ЕС;
- хуманно отношение към животните на корабите за превоз на добитък;
- използване на растителни паспорти при придвижването на растения, растителни продукти и други обекти в рамките на ЕС.

През 2022 г. извършихме 120 дейности по контрол на системите за официален контрол на държавите от ЕС. В таблица 3 се съдържа разбивка по видове дейности по контрол и по използваната методика.

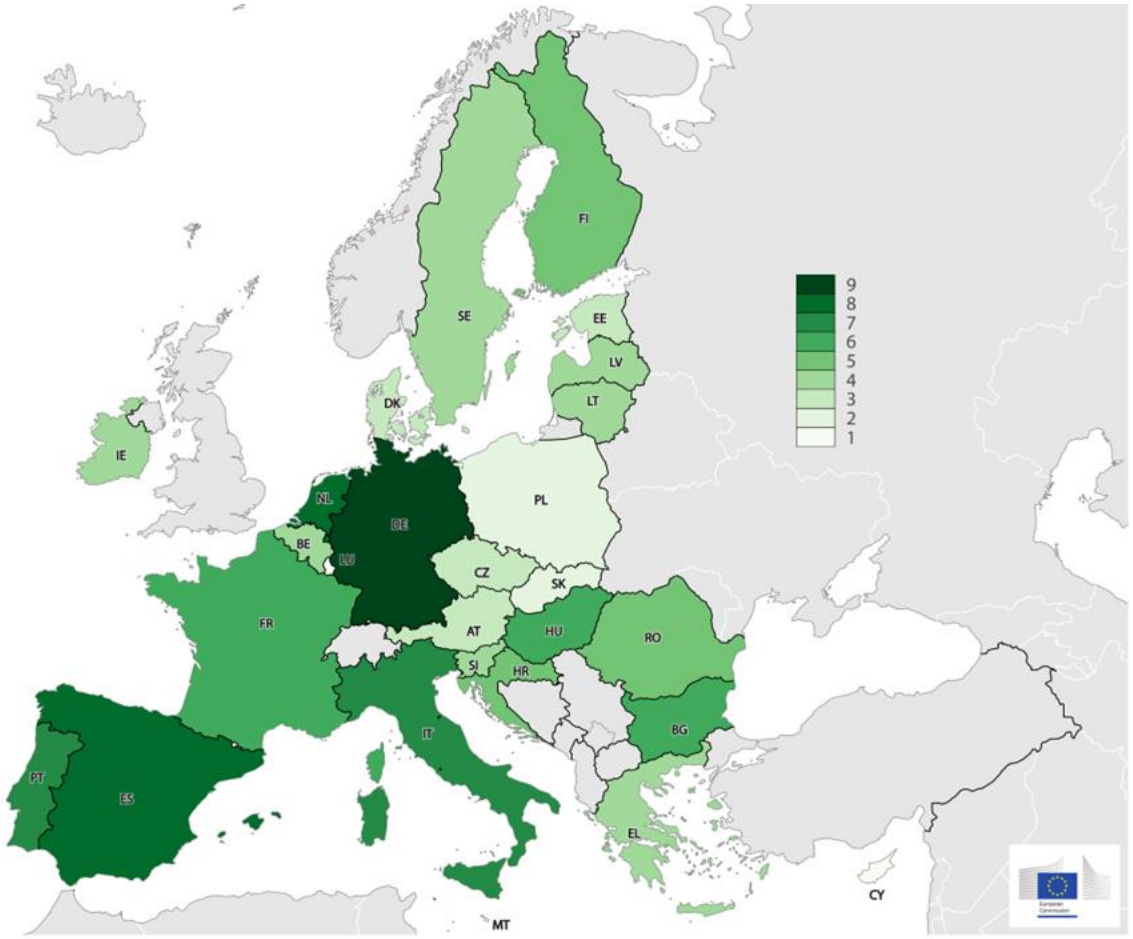
Таблица 3 — видове дейности по контрол и методика, 2022 г.

Вид одит	Изцяло от разстояние	Отчасти от разстояние	На място
Одит	7	60	3
Документен анализ	27		
Проучване за установяване на фактите	4	1	9
Общи последващи действия	4	3	2

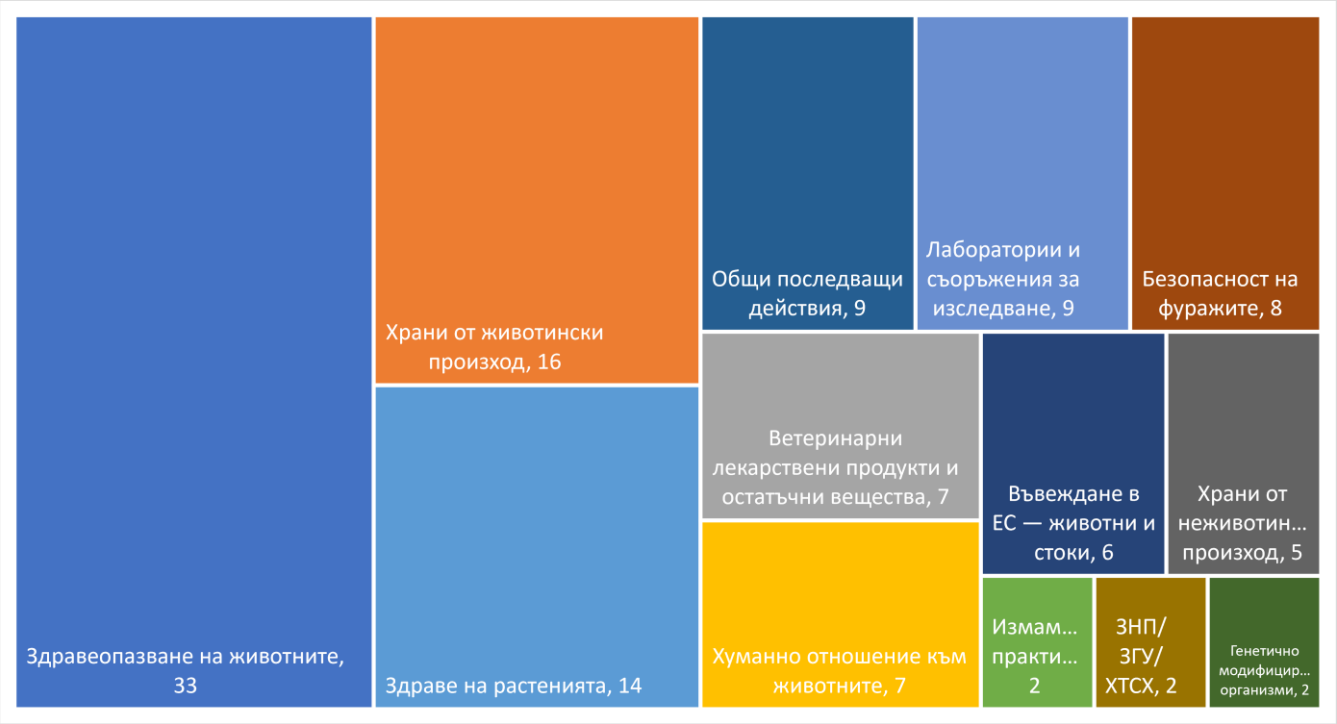
([17]) Работните програми са публикувани на уебсайта на Комисията.

На фигура 2 е показано географското покритие на контрола. На диаграма 4 е показан броят на извършените одити в държавите от ЕС по категории на контрола.

Фигура 2: Покритие на извършения контрол от страна на Комисията през 2022 г.

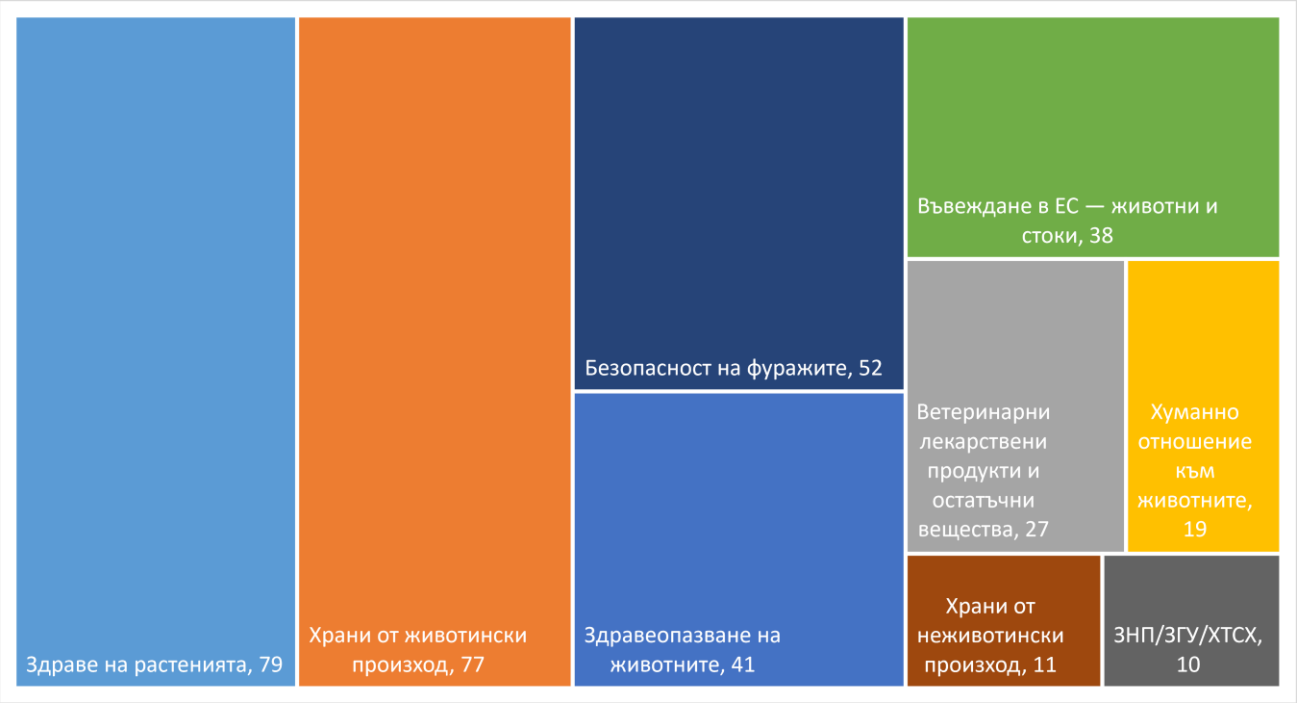
Диаграма 4: Извършени дейности по контрол по категории, 2022 г.

2.2 Препоръки

Проверките, извършени през 2022 г., доведоха до отправянето на общо 363 препоръки към държавите от ЕС. На диаграма 3 е представен общ преглед на тези препоръки по сектори. В придружаващия работен документ на службите на Комисията е представена допълнителна разбивка на стойностите по одитирани области.

Диаграма 5: Отправени препоръки по сектори през 2022 г.

2.3
Акценти от извършените от Комисията дейности по контрол през 2022 г.

Храни

При одитите в сектора на **рибарството** бяха установени проблеми при регистрацията на малки риболовни кораби, контрола на местата за разтоварване и свързаните с тях операции, както и липса на контрол на плавателните съдове, които акостират в други държави от ЕС. Използването на алтернативни методи за изследване на хистамин може да понижи надеждността и/или валидността на резултатите от изследванията.

Разширихме обхвата на нашите одити в сектора на **месото**, като започнахме от кланици за едър рогат добитък и преминахме към кланици за свине, овце и домашни птици. Бяха установени слабости при обучението и надзора на официалните ветеринарни лекари и при ефективността на дейностите по контрол в кланиците с намалено производство.

Често срещани слабости в **млекопреработвателната** промишленост бяха установени във връзка с осигуряване на изпълнението на процедурите на операторите за изследване на суровото мляко и за проверка на термичната обработка.

Одитите на **храните от неживотински произход** показаха, че е необходимо да се подобри регистрацията на първичните производители при извършването на официален контрол, основан на риска.

ГМО

Проведохме две проверки за установяване на фактите, за да съберем информация за извършването на дейности по контрол и прилагането на разпоредбите за организми и продукти, включително храни и фуражи,

съдържащи такива продукти, получени чрез нови геномни техники ([18]). Целта бе също така да се установят добри практики и общи пречки или затруднения при извършването на тези дейности по контрол.

Фуражи

При нашите одити бяха разкрити области, в които е възможно подобрение, при оценката на системите за анализ на опасностите и контрол в критични точки на операторите, изпълнението на подходящи протоколи за вземане на проби и официалния контрол на етикетирането.

Здравеопазване на животните

Извършеният контрол от наша страна по отношение на предприетите мерки за ограничаване на разпространението на **африканска чума по свинете** разкри предизвикателствата, свързани с ранното откриване на болестта, биологичната сигурност и контрола на придвижването от ограничителните зони.

Що се отнася до предприетите мерки във връзка с **високопатогенната инфлуенца по птиците**, бяха отчетени възможности за укрепване на планирането в извънредни ситуации и готовността в областта на епидемиологичните проучвания и механизмите за намаляване на популацията.

Резултатите от контрола от наша страна за оценка на ефективното изпълнение на програмите за ликвидиране на **инфекцията с вируса на бяс** показват, че като цяло изпълнението на програмите напредва в съответствие със заложените цели.

Странични животински продукти

Областите, в които бяха установени възможности за подобрение, включват проверките на страничните животински продукти, генерирани в хранителната промишленост, оценката на системите за анализ на опасностите и контрол в критични точки на операторите и проверките на валидирането на преработвателните предприятия.

Хуманно отношение към животните

Резултатите от проект, с който се проучват системите за управление на качеството за хуманното отношение към животните и използването на показатели, са обобщени в обзорен доклад. По проекта се стигна до

([18]) Законодателството на ЕС в областта на ГМО бе прието през 2001 и 2003 г. Новите геномни техники представляват техники, възникнали или развити след 2001 г.

заключението, че са необходими общоприети показатели за определяне на състоянието или промените в областта на **хуманното отношение към животните на равнището на стопанствата**.

Що се отнася до **хуманното отношение към животните по време на транспортирането**, стартирахме нови проекти за транспортирането на отбити телета при пътувания с голяма продължителност и транспортирането на животни към държави извън ЕС с морски кораби.

Здраве на растенията

При извършените одити от наша страна по отношение на предприетите мерки за ограничаване на разпространението на *Xylella fastidiosa* бяха установени пречки, които забавят изпълнението на необходимите мерки за ликвидиране, особено в ранните етапи на дейностите за контролиране на огнищата на болестта.

Националните органи бяха подкрепени чрез нова поредица от одити, която им помогна да адаптират системите си за контрол, така че да отговарят на новите изисквания за растителните паспорти.

Продукти за растителна защита

Нашите одити и поредица от обучения бяха насочени към официалния контрол по отношение на предлагането на пазара и използването на продукти за растителна защита, устойчивата употреба на пестициди, интегрираното управление на вредителите и оборудването за прилагане на пестициди.

Биологично производство и етикетиране на биологични продукти

Тъй като новото законодателство на ЕС за биологичното производство е в сила едва от началото на 2022 г. насам и с оглед на необходимото време за осъществяване на преход към новите изисквания, през 2022 г. не бяха извършени одити в държавите от ЕС.

Защитени наименования за произход, защитени географски указания и храни с традиционно специфичен характер

Одит по отношение на оценката на внедрената система за официален контрол на ЗНП и ЗГУ в лозаро-винарския сектор разкри пропуски в проверките на съответствието с всички аспекти, обхванати от продуктовите спецификации при извършването на дейности по контрол в обектите на производителите.

Измамни и подвеждащи практики

Проектът относно договореностите, въведени от държавите от ЕС за борба с измамите в агрохранителната верига, бе приключен и резултатите от него бяха публикувани в обзорен доклад. Освен това Комисията публикува технически доклад, за да подпомогне държавите членки при спазването на правните изисквания на ЕС в тази област.

Въвеждане на животни и стоки в ЕС

Резултатите от одитите осигуриха потвърждение, че като цяло държавите от ЕС продължават да подобряват своите системи и да извършват дейности по контрол в тази област.

Остатъчни вещества от ветеринарни лекарствени продукти и замърсители от околната среда в животни и продукти от животински произход

Резултатите от оценката на националните планове за мониторинг на остатъчни вещества и от осемте извършени одита показват, че правилата се спазват.

„Едно здраве“

Резултатите от оценката на националните планове относно антимикробната резистентност бяха обобщени в обзорен доклад. Констатациите от този проект следва да помогнат на държавите от ЕС да идентифицират и развият полезни взаимодействия в контекста на измерението „Едно здраве“. Това следва също така да им помогне да установят евентуалното наличие на пропуски и да укрепят текущите си планове.

2.4
Системни последващи действия по отношение на препоръките от одитите

2. 4.1
Общи последващи одити

Въз основа на тригодишния одитен цикъл, през 2022 г. извършихме девет общи последващи одита.

Таблица 4: Общи последващи одити, извършени през 2022 г.

Общи последващи одити:	

Систематичният преглед на действията, предприети от държавите членки за изпълнение на препоръките от одитите, продължи да бъде ефективен за справяне с по-голямата част от установените проблеми. Резултатите от общите последващи одити са публикувани в профилите на държавите.

В края на декември 2022 г. националните органи предприеха корективни действия или представиха удовлетворяващи ангажименти за преодоляване на по-голямата част от установените слабости в рамките на приемливи срокове. Въз основа на тригодишен непрекъснат показател са поети ангажименти за корективни действия по 93 % от препоръките, направени в резултат на одитите, извършени през тригодишния период 2018—2020 г.

Продължаваме да наблюдаваме всички неизпълнени препоръки, като извършваме общи последващи одити.

2.4.2
Осигуряване на изпълнението

През 2022 г. Комисията започна производства за установяване на нарушение срещу Обединеното кралство за неспазване на значителни части от Рамката от Уиндзор. Целта на тези производства за установяване на нарушение е да се възстанови спазването на рамката в редица ключови области в Обединеното кралство, а крайната цел е да се защитят здравето и безопасността на гражданите на ЕС ([19]).

През 2022 г. Комисията не е сезирала Съда на Европейския съюз за нито едно дело в областите, подлежащи на официален контрол, обхванати от настоящия доклад.

([19]) Съобщение за медиите, 15 юни 2022 г.

Заключения

През 2022 г. националните органи продължиха да изпълняват своята роля да наблюдават и проверяват дали предприятията по хранителната верига спазват приложимите изисквания на ЕС, като предприеха мерки за осигуряване на изпълнението, когато това не беше така.

Ограниченията, наложени поради пандемията от COVID-19 (макар че през 2022 г. положението постепенно се връща към нормалното), нивата на персонала и недостигът на ресурси бяха посочени като причини националните органи да не изпълнят изцяло планираните си програми.

Националните органи трябва да завършат дейностите по адаптиране на своите системи за вътрешни данни, така че да могат да обработват пълни и последователни данни в необходимия формат. Комисията публикува насоки относно изготвянето на годишния доклад; прилагането на насоките следва да подобри съпоставимостта на данните, предоставени за 2023 г. и за следващите години.

Годишните доклади също така ще се подобрят, когато националните органи включат отчети за общото ниво на съответствие, цялостната ефективност на системите им за официален контрол и тяхната пригодност за постигане на целите на Регламента относно официалния контрол ([20]).

Що се отнася до официалния контрол по отношение на хуманното отношение към животните, в бъдещите годишни доклади трябва да се включва по-добър анализ на основните случаи на несъответствие и на националните планове за действие за предотвратяване на повторната поява на такива случаи.

Резултатите от официалния контрол, извършен от държавите от ЕС, и от контрола, извършен от Комисията по отношение на националните органи, показват, че са въведени системи за контрол и че те осигуряват нива на съответствие, които са съвместими с изискванията за безопасност на храните и фуражите и със здравословния вътрешен пазар на ЕС. При извършения от Комисията контрол обаче бяха установени слабости и допълнителни възможности за подобрения.

([20]) Регламент (ЕС) 2017/625.

Системните последващи действия на Комисията във връзка с препоръките от одитите показват, че националните органи като цяло предприемат необходимите корективни мерки за преодоляване на установените слабости.

Като работи в партньорство с националните органи, Комисията продължава да подкрепя непрекъснатото подобряване на системите за официален контрол чрез мрежите от национални експерти и инициативата „По-добро обучение за по-безопасни храни“.